

	N.U.Musayev- ChDPU, “Musiq ta’limi” kafedrasi kata o‘qituvchisi. A.I.Umarova – ChDPU, “Musiq ta’limi” kafedrasi o‘qituvchisi.
8.	Taqrizchilar: D.K.Qodirov - Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti “Musiq madaniyat” Ijrochilik mahorati va madaniyati kafedrasi dotsent E.Usarov - Chirchiq davlat pedagogika universiteti, Pedagogika fakulteti dekani, pedagogika fanlar doktori, professor.

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

AN’ANAVIY XONANDALIK

O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi:	100000 – Ta’lim
Ta’lim sohasi:	110000 - Ta’lim
Ta’lim yo‘nalishi:	60110600 – Musiq ta’limi

CHIRCHIQ-2024

Fan/modul kodi An X 1106		O'quv yili 2024-2025	Semestr 1	ECTS – Kreditlar 6	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 6	
1.	Fan nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Umumiy yuklama (soat)	
	An'anaviy xonandalik	72	108	180	
2.	I. Fanning mazmuni. Fanini o'qitishdan maqsadi - talabalarning xalq qo'shiqchiligiga xos o'quv malakalarini shakllantirish, ularga xalq qo'shiqlarini jamoa bo'lib va yakka holda kuylay olish va maqom guruhlarini tashkil qila olish psixologiyasi bo'yicha mukammal bilim berishda jamoaga rahbarlik qila olish xususiyatlarini singdirishdan iborat. Fanning vazifalari: -an'anaviy xonandalikda guruh va yakka holda kuylashning tabiati, didaktik tamoyillari va boshqa qonuniyatlarini bilib olish. -xalq qo'shiqchiligi va maqom repertuarlari bilan bevosita tanishish va ularni tanlash bo'yicha yuksak badiiy didga ega bo'lish. -jamoadan kuylash va bilan ishlash jarayonida inson organizmida yuz beradigan ruhiy-fiziologik o'zgarishlarni xis qilish va unga ko'nikma hosil qilish. -maqom qo'shiqchisiga va maqomchilar dastasi rahbarligiga qo'yiladigan talabalarni bilish va unga o'rgatish borish. -an'anaviy ijrochilikda xalq qo'shiqlari 4 turi haqida tushuncha berish. Mehnat qo'shiqlari, mavsum marosimi va urf-odat qo'shiqlari, lirik qo'shiqlari, termalar. Fan bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar qo'yiladi. II. Laboratoriya mashg'ulotlari II.1. Fan tarkibiga quyidagi asarlar kiradi: 1-mavzu: "Ko'rmadim", D.Zokirov musiqasi, A.Navoiy g'azali Asar kuyi va ohangi ustida ishlash.An'anaviy honandalik ijro uslublari erishish 2- mavzu: "Sharob 1". Bobur g'azali O'zbek xalq qo'shig'i. Asar kuyi va ohangi ustida ishlash.An'anaviy honandalik ijro uslublari erishish 3-mavzu: "Saroxbori Dugoh" taronalari. Asar kuyi va ohangi ustida ishlash.An'anaviy honandalik ijro uslublari erishish				

4-mavzu: "Mubtalo bo'ldim senga" A.Navoiy gazali K.Jabborov Asar kuyi va ohangi ustida ishlash.An'anaviy honandalik ijro uslublari erishish 5-mavzu: "Segoh". Xurshid g'azali Asar kuyi va ohangi ustida ishlash.An'anaviy honandalik ijro uslublari erishish 6-mavzu: "Guluzorim»- A.Navoiy g'azali Asar kuyi va ohangi ustida ishlash.An'anaviy honandalik ijro uslublari erishish 7-mavzu: "Qo'shchinor" A.Navoiy g'azali. Asar kuyi va ohangi ustida ishlash.An'anaviy honandalik ijro uslublari erishish 8-mavzu: "Ulkunjanon" Muqimiy g'azali Asar kuyi va ohangi ustida ishlash.An'anaviy honandalik ijro uslublari erishish 9-mavzu: "Fig'onkim" Furqat gazali Asar kuyi va ohangi ustida ishlash.An'anaviy honandalik ijro uslublari erishish 10-mavzu: "Fig'onkim" Furqat gazali Asar kuyi va ohangi ustida ishlash.An'anaviy honandalik ijro uslublari erishish 11-mavzu: "Ey sarviravon" S.Kalonov musiqasi, Nodira g'azali Asar kuyi va ohangi ustida ishlash.An'anaviy honandalik ijro uslublari erishish 12-mavzu: "Ey sarviravon" S.Kalonov musiqasi, Nodira g'azali Asar kuyi va ohangi ustida ishlash.An'anaviy honandalik ijro uslublari erishish 13-mavzu: "Otmagay tong" T.Jalilov musiqasi "Asar kuyi va ohangi ustida ishlash.An'anaviy honandalik ijro uslublari erishish 14-mavzu: "Tanovar-I" O'zbek xalq kuyi Asar kuyi va ohangi ustida ishlash.An'anaviy honandalik ijro uslublari erishish 15-mavzu: "O'rtar" Mashrab g'azali Asar kuyi va ohangi ustida ishlash.An'anaviy honandalik ijro uslublari erishish 16-mavzu: "O'rtar" Mashrab g'azali Asar kuyi va ohangi ustida ishlash.An'anaviy honandalik ijro uslublari erishish 17-mavzu: "So'lim" I.Ikromov musiqasi Asar kuyi va ohangi ustida ishlash.An'anaviy honandalik ijro uslublari erishish 18-mavzu: "So'lim" I.Ikromov musiqasi Asar kuyi va ohangi ustida ishlash.An'anaviy honandalik ijro uslublari erishish 19-mavzu: "Ey Nozanin" J.Sultonov musiqasi, Muqimiy g'azali Asar kuyi va ohangi ustida ishlash.An'anaviy honandalik ijro uslublari erishish 20-mavzu: "Soqinomai safti kalon" Rost maqomidan Asar kuyi va ohangi ustida ishlash.An'anaviy honandalik ijro uslublari erishish 21-mavzu: "Soqinomai safti kalon" Rost maqomidan Asar kuyi va ohangi ustida ishlash.An'anaviy honandalik ijro uslublari erishish 22-mavzu: "Etmasmidim" K.Jabborov musiqasai, Fuzuliy g'azali Asar kuyi va ohangi ustida ishlash.An'anaviy honandalik ijro uslublari erishish	
---	--

23-mavzu: “O‘ynasin” T. Jalilov musiqasi, Uyg‘un so‘z

Asar kuyi va ohangi ustida ishlash. An‘anaviy honandalik ijro uslublari erishish

24-mavzu: “Dilxiroj” Fuzuliy g‘azali

Asar kuvi va ohangi ustida ishlash. An‘anaviy honandalik ijro uslublari

25-mavzu: “Qadimgi ushshoq” Furqat gazali

Asar kuyi va ohangi ustida ishlash. An‘anaviy honandalik ijro uslublari erishish

26-mavzu: “Farg‘ona tong otguncha” Haziniy g‘azali

Asar kuyi va ohangi ustida ishlash. An‘anaviy honandalik ijro uslublari erishish

27-mavzu: “Farg‘ona tong otguncha” Haziniy g‘azali

Asar kuyi va ohangi ustida ishlash. An‘anaviy honandalik ijro uslublari erishish

28-mavzu: “Ko‘cha bog‘-2” A. Navoiy g‘azali.

Asar kuyi va ohangi ustida ishlash. An‘anaviy honandalik ijro uslublari erishish

29-mavzu: “Shitob aylab” Xorazm xalq qo‘shig‘i.

Asar kuyi va ohangi ustida ishlash. An‘anaviy honandalik ijro uslublari erishish

30-mavzu: “Shitob aylab” Xorazm xalq qo‘shig‘i

Asar kuyi va ohangi ustida ishlash. An‘anaviy honandalik ijro uslublari erishish

31-mavzu: “Saraxbori Dug‘oh-taronalari

Asar kuyi va ohangi ustida ishlash. An‘anaviy honandalik ijro uslublari erishish

32-mavzu: “Saraxbori Dug‘oh-taronalari

Asar kuyi va ohangi ustida ishlash. An‘anaviy honandalik ijro uslublari erishish

33-mavzu: “Bayot-I” O‘zbek xalq kuyi, Fuzuliy g‘azali.

Asar kuyi va ohangi ustida ishlash. An‘anaviy honandalik ijro uslublari erishish

34-mavzu: “Bayot-I” O‘zbek xalq kuyi, Fuzuliy g‘azali

Asar kuyi va ohangi ustida ishlash. An‘anaviy honandalik ijro uslublari erishish

35-mavzu: “Kuygay” A. Navoiy g‘azali

Asar kuyi va ohangi ustida ishlash. An‘anaviy honandalik ijro uslublari erishish

36-mavzu: “Kuygay” A. Navoiy g‘azali

Asar kuyi va ohangi ustida ishlash. An‘anaviy honandalik ijro uslublari erishish

III. Mustaqil ta‘lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta‘limni baholash - bu talabalarning jamoaviy tartibda va yakka tartibda berilgan asarlarni etish orqali amalga oshiriladi. Bunda har bir talabaga mustaqil ta‘lim uchun tavsiya etilgan asarlarni o‘zbek xalq qo‘shiqlarini ijro etish hamda tahlil qilish vazifasi yuklatiladi. Talaba tavsiya etilgan asarlarning to‘g‘ri va aniq tahlil qilish, ijro usullarini to‘g‘ri tanlash vazifalari asarning mohiyatini tushungan holda ijro etish masalasini o‘rganishda mustaqil izlanishlar olib boradi. Olingan natijalarni tahlil qilib, hulosalari bilan asarni ijro etib tushuntirish beradi.

Mustaqil ta‘lim uchun tavsiya etiladigan asarlar:

1. Xonandalar ovozlari qo‘shiq aytishga tayyorlash mashqlari
2. Gul faslidur
3. Qo‘shchinor
4. Feruz I
5. Guluzorim
6. Samarqand ushshog‘i
7. Farg‘ona tong otguncha
8. Ushshoq
9. Bayot I
10. Bayot II
11. Bayot III
12. Bayot IV
13. Bayot V
14. Saraxbori Dugoh va taronalari
15. Mo‘g‘ulchai
16. Dugoh
17. Talqinchai Mo‘g‘ulchai Dugoh
18. Qashqarchai Mo‘g‘ulchai Dugoh
19. Soqinmai Mo‘g‘ulchai Dugoh
20. Ufari Mo‘g‘ulchai Dugoh
21. Chorgoh I
22. Chorgoh II
23. Chorgoh III
24. Chorgoh IV
25. Chorgoh V
26. Chorgoh VI
27. Dugoh Husayn I
28. Dugoh Husayn II
29. Dugoh Husayn III
30. Dugoh Husayn IV
31. “O‘ylanma” A. Bobojon she‘ri, K. Otaniyozov musiqasi
32. “O‘ylanma” A. Bobojon she‘ri, K. Otaniyozov musiqasi
33. “O‘ynasin” T. Jalilov musiqasi, Uyg‘un so‘z
34. “O‘ynasin” T. Jalilov musiqasi, Uyg‘un so‘z
35. “O‘rtar” Mashrab g‘azali
36. “O‘rtar” Mashrab g‘azali
37. “O‘g‘lima o‘xshidi ovozinig seni” “Oshiq G‘arib” dostonidan, K. Otaniyozov
38. “O‘g‘lima o‘xshidi ovozinig seni” “Oshiq G‘arib” dostonidan, K. Otaniyozov
39. “Noz etma” Chustiy, S. Jalilov
40. “Noz etma” Chustiy, S. Jalilov
41. “Ey chehrasi tobonim” Muqimiy g‘azali, F. Sodiqov musiqasi

42. "Ey chehrasi tobonim" Muqimiy g'azali, F.Sodiqov musiqasi
43. "Bir ishva bilan" Xamza she'ri M.Murtazoyev musiqasi
44. "Bir ishva bilan" Xamza she'ri M.Murtazoyev musiqasi
45. "Tanovar-I" O'zbek xalq kuyi
46. "Tanovar-I" O'zbek xalq kuyi
47. "Otmagay tong" T.Jalilov musiqasi
48. "Otmagay tong" T.Jalilov musiqasi
49. "Barno yigit" S.Zunnunova she'ri, F.Sodiqov musiqasi
50. "Barno yigit" S.Zunnunova she'ri, F.Sodiqov musiqasi
51. "Muhtalo bo'ldim senga" A.Navoiy gazali K.Jabborov
52. "Muhtalo bo'ldim senga" A.Navoiy gazali K.Jabborov
53. "Segoh". Xurshid g'azali
54. "Segoh". Xurshid g'azali

IV. Ta'lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

Fanni o'zlashtirish natijasidatalaba:

Fanni o'zlashtirish natijasidatalaba:

- professional konsert ijrochilari;
- orkestr (ansambl) artistlari va ularning sahnadagi chiqishlari;
- konsert-ijrochilik ko'nikmalari;
- musiqaning shakl tahlilini ochib beruvchi nazariy asoslar liaqidu tasawurga ega bo'lishi;

- ijrochini repertuariga kiritilgan dastumi o'zlashtirishni;

- notadan o'qish texnikasi ko'nikmalarini rivojlantirishni;

- turli xil janrdagi asarlarni ijrochilik tahlilini;

- an'anaviy hamda o'zbek va jahon kompozitorlari ijodiga xos katta va kichik shakldagi xilma-xil janrdagi musiqiy asarlarni yuqori darajada mohirona ijro etishni bilishi va ulardan foydalana olishi;

- tanlangan musiqa cholg'usida chalish ko'nikmalarini rivojlantirish;
- mutaxassislik bo'yicha o'qituvchilarni tayyorlash;
- ijrochilik mahoratini takomillashtirish;
- sahnada ijro etish;
- yuksak ijrochilikka oid texnika san'atini mukammal o'zlashtirish

Ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak

- Asarlarni mustaqil tahlil qilib, kuylay oladilar;
- An'anaviy ijro yo'llarini asarda qo'llaydilar;
- O'quvchilarga an'anaviy ijrodagi murakkabliklarni mohiyatini yetkazib bera oladilar;

- An'anaviy ijrochilikda ijod etgan xalq hofizlari hayoti va ijodi haqida ma'lumotga ega bo'lalilar.

Bilimlar jihatidan:

- An'anaviy xonandalik tarixi, shakllantirishi haqida ma'lumotga ega bo'lish;
- O'zbek xalq ijroni o'rganishni nazariy va amaliy ma'lumotlarni bilish, ijrodagi usullar (cholg'u zarblari, shtrixlari), doira usullari, bezaklarda foydalana olish;

An'anaviy etishni o'rgatish jarayoni o'quvchilar tomonidan ijro asoslarini ongli ravishda puxta egallash, ijro uchun zarur bo'lgan ko'nikmalarni hosil qilish va ularni amalda qo'llay olish hamda mustaqil ijodiy fikrlash va kuzatish qobiliyatlarini rivojlanirish, shuningdek, estetik didini shakllantirishga qaratilgan.

Ko'nikmalar jihatidan:

- An'anaviy xonandalik bo'yicha tanlangan sozida xalq kuylari, o'zbek basakorlarining mashhur asarlarini ijro eta olishni ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak;
- notani o'qib ijro etish malakalarini shakllantirish;
- cholg'uda mukammal ijro etish bilim va malakalariga ega bo'lish;
- o'rganilayotgan musiqa asarini umumiy tahlil eta bilish;
- An'anaviy xonandalik va xor jamoasiga jo'r bo'la olish malakalarini egallash;
- An'anaviy xonandalik musiqa asarini badiiy ijro va talqin etish ko'nikmalarini egallay olish malakalariga ega bo'lishi kerak

V. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

- ma'ruzalar;
- interfaol keys-stadilar;
- taqdimotlar;
- amaliy: og'zaki, yozma topshiriqlar yechish, fortepianoda ijro, kuylab ko'rish, asar ijrosi.

VI. Kreditni olish uchun talablar:

Fanga oid amaliy bilimlarni to'liq o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan asarlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan asar topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ijrosini topshirish

Asosiy adabiyotlar:

1. O'. Rasulov "Yakkaxon qo'shiqchilik" T.: "Barkamol fayz media", 2017
2. M.Norqo'ziev "Mutaxassislik Ana'naviy xonandalik: Orifxon Hotamovning hayot va ijodi" O'zb.Dav.Konservatoriyasi Toshkent "Iqtisod - moliya", 2018

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. M.M.Mirabdullaev. An'anaviy xonandalik. O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi. 2022.-204 b.
2. Abdukaxxor Jalilov "Kommuna Ismoilova", Musiqa nashriyoti. Toshkent 2009

Internet saytlari:

1. <https://lib.cspi.uz>- ChDPU elektron sayti
2. www.natlib.uz (A.Navoiy nomidagi O'z.MK)
3. www.ziynet.uz Ziynet axborot-ta'lim resurslari portal

7. Fan/modul uchun mas'ullar: